

סילבוס

מערכת המשפט כמערכת יישוב סכסוכים - 54713

תאריך עדכון אחרון 24-10-2017

2 HU Credits:

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חקר סכסוכים, ניהולם ויישובם

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): משה נגבי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: mnegbi@walla.co.il

שעות קבלה של רכז הקורס: 100%

מורי הקורס:

פרופ משה נגבי

תאור כללי של הקורס:

הקורס עוסק ביעדים המוצהרים של מערכת המשפט ובייעודה הייחודי בכל הנוגע ליישוב סכסוכים,

ליישוב סכסוכים ובוחן את מידת עמידתה של המערכת הישראלית ביעדים ובייעוד הללו. ננתח באורח ביקורתי את הערכים ועקרונות היסוד של המערכת ואת מחויבותה לדמוקרטיה ושלטון החוק הפורמלי והמהותי, ונסקור את האורות והצללים בתיפקודם של המוסדות המופקדים על הגשמתם. כמו-כן נתייחס להשפעות החיצוניות והפוליטיות והתקשורתיות על המערכת ולהשלכותיהן לחיוב ולשלילה - על פעילותה ועל מימוש משימותיה.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לנתח ולבקר את מחויבות מערכת המשפט להשגת צדק להגדיר את רמת ההגנה על זכויות אדם ומיעוטים בישראל לנתח ולבקר את מחויבות היועץ המשפטי לממשלה לשוויון בפני החוק לבחון ולהסביר את הההיקף והלגיטימציה של התערבות בג"ץ בשטחים להעריך את תרומת מערכת המשפט למלחמה בשחיתות

דרישות נוכחות (%) :

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

האבולוציה של מערכת המשפט
בית המשפט כאוכף חוק
הלגיטימציה של בית המשפט להעדיף צדק על החוק
תפיסת הצדק של השופט אוביקטיבית או שרירותית?
עיסקאות טיעון כפגיעה בחוק ובצדק
הדרת הקורבן מההלך הפלילי
תפקידו הייחודי של בג"ץ
דרישת זכות העמידה בבג"ץ
האם יש תחומים וסכסוכים לא שפיטים?
סמכותו הייחודית של היועץ המשפטי לממשלה
המהפיכה החוקתית והשלכותיה

חומר חובה לקריאה:

חוק יסוד השפיטה, 1984; להלן חוק היסוד.
חוק בתי המשפט (נוסח משולב) התשמד-1984; להלן חוק ביהמ"ש.

ק' פרלמן יישוב סכסוכים □ משפט שיתופי וטיפול (בורסי, ת"א 2015) להלן □ פרלמן.
 נ' קידר בן-גוריון והחוקה (דביר, אור יהודה 2015) להלן □ קידר.
 ר' חריס המשפט הישראלי □ השנים המעצבות (הקיבוץ המאוחד, ת"א 2014) להלן - חריס
 י' גלנור, ד' בלאנדר המערכת הפוליטית בישראל (עם עובד, ת"א 2013) (להלן □ גלנור ובלאנדר).
 ד' זילבר בשם החוק (דביר, אור יהודה 2012) להלן - זילבר.
 ר' כהן-אלמגור, א' ארבל-גנץ, א' כשר (עורכים) אחריות ציבורית בישראל (הקיבוץ המאוחד, ת"א 2012). להלן □ אחריות ציבורית.
 ד' האן, ד' כהן-לקח, מ' בך (עורכים) ספר גבריאל בך (נבו, שריגים-ליאון, 2011). להלן □ בך.
 א' ברק שופט בחברה דמוקרטית (כתר, ירושלים 2004). להלן □ ברק.
 א' ברק, י' זמיר, י' מרזל ספר מישאל חשין (לשכת עורכי הדין, ת"א 2009). להלן □ חשין.
 מ' נגבי כסדום הינו (כתר, ירושלים, 2004); להלן □ סדום.
 י' מרזל דיני פסלות שופט (לשכת עורכי הדין, ת"א 2006) להלן □ מרזל.
 ש' שטרית על השפיטה (ידיעות אחרונות, ת"א, 2004). להלן-שטרית.
 מ' נגבי כבלים של צדק (כנה, ירושלים 1981), להלן □ נגבי-כבלים.

המטרה: יישוב סכסוכים, אכיפת חוק או עשיית צדק?

פרלמן 5 - 18, 172 - 246
 חריס 201 □ 213.
 זילבר 154 □ 156.
 ברק 275-288.
 נגבי-סדום 118 □ 119.
 שטרית 461-476, 512-515.
 נגבי-כבלים, פרקים 1, 2).
 ע' ארבל "מעמדו של קורבן העבירה בהליך המשפטי" בתוך בך 218-189.
 מ' שמגר "עסקאות טיעון" בתוך בך 219-224.
 חוק היסוד, סעיף 15.
 חוק יסודות המשפט תש"ם-1980
 ע"פ 8465/15 בן זקן נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 12.9.2016)
<http://elyon1.court.gov.il/files/15/650/084/v12/15084650.v12.htm>
 בג"ץ 7292/14 מוסא נ' שר הביטחון (ניתן ביום 1.9.16)
<http://elyon1.court.gov.il/files/14/920/072/c21/14072920.c21.htm>
 בג"צ 217/80 סגל נ' שר הפנים פ"ד לד (4) 429.
 בג"צ 852/86 אלוני נ' שר המשפטים פ"ד מא (2) 1.
 בג"צ 4562/92 זנדברג נ' רשות השידור פ"ד נ (2) 793.
 דנ"א 2401/95 נחמני נ' נחמני פ"ד נ (4) 661.
 ד"נ 40/80 קניג נ' כהן פ"ד לו (3) 701.

המטרה: הנחלת נורמות?

קידר 27 □ 45, 220-227.
 גלנור ובלאנדר, פרק 2.
 זילבר, 183 - 184, 242 □ 244.
 ברק 165-177, 309-310.
 נגבי-סדום 35 □ 44.

שטרית 506-486, 553-549.
ד' ברק-ארז "המשפט המנהלי והמאבק בשחיתות השלטונית" בתוך חשין, 213-246.
ג' ספיר "שלושה מודלים של חוקה" בתוך חשין, 485-562.
בג"ץ 3095/15 התנועה למען איכות השלטון נ' ראש ממשלת ישראל (ניתן ביום 13.8.2015)
<http://elyon1.court.gov.il/files/15/950/030/v04/15030950.v04.htm>
בג"ץ 5239/11 אבנרי נ' הכנסת (ניתן ביום 15.4.2015)
<http://elyon1.court.gov.il/files/11/390/052/k21/11052390.k21.htm>
בג"ץ 7146/12 אדם נ' הכנסת (16.9.2013):
<http://elyon1.court.gov.il/files/12/460/071/b24/12071460.b24.htm>
בג"ץ 4921/13 אומ"ץ נ' רוכברגר (17.9.2013).
בג"ץ 73/53 קול העם נ' שר הפנים פ"ד ז (2) 871.
בג"ץ 6163/93 אמיתי נ' ראש ממשלת ישראל פ"ד מז (5) 441.
בג"ץ 7074/93 סויסא נ' היועץ המשפטי לממשלה פ"ד מח (2) 749.
בג"ץ 59/88 צבן נ' שר האוצר פ"ד מב (4) 705.
ע"א 300/64 ברגר נ' מס עיזבון פ"ד יט (2) 240.

צדק דיוני, שוויון בפני החוק, אתיקה שיפוטית

קידר 156 □ 179.
חריס 215 □ 220.
מרזל 4 -14, 33 □ 37, 390 □ 394.
נגבי-סדום, 45 □ 87, 176 □ 181.
שטרית, 331-350, 356-389.
א' גולדברג "פסלות שופט בראי הנציב" בתוך בר, 705-710.
י' זמיר "משפט, אתיקה וכללי אתיקה לשופטים" בתוך חשין, 309-344.
א' מצא "האחריות השיפוטית" בתוך אחריות ציבורית, 218-238.
ט' ששון "היועץ המשפטי לממשלה □ פקיד או מנהיג?" בתוך אחריות ציבורית, 291-312.
חוק היסוד, סעיפים 6, 11, 14.
חוק ביהמ"ש סעיפים 17-18.
ע"פ 134/89 אברג'יל נ' מדינת ישראל פ"ד מד (4) 203.
חוק הסניגוריה הציבורית התשנ"ו-1995.
בג"ץ 428/86 ברזילי נ' ממשלת ישראל פ"ד מ (3) 505.
בג"ץ 732/84 צבן נ' שר הדתות פ"ד מ (4) 141.
בג"ץ 1622/00 יצחק נ' הנשיא ברק 54 פ"ד נד (2) 54.

איוש המערכת

סדום 186 □ 187.
חוק ביהמ"ש, סעיפים 6, 10, 11, 13, 27(א).
חוק השיפוט הצבאי תשטו-1955, סעיפים 185-188, 191-192, 198, 223.
חוק הדיינים תשט"ו-1955, סעיפים 5-9.
בג"ץ 5771/93 ציטרין נ' שר המשפטים פ"ד מח (1) 661.

טוהר ההליך השיפוטי, עצמאות ואי-תלות

סדום, פרק רביעי.

שטרית 437-408, 534-524.

חוק היסוד, סעיף 2.

חוק ביהמ"ש, סעיף 71.

חוק העונשין תשל"ז-1977, סעיף 255.

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

מידע נוסף / הערות: